

abstilt fra Skoleundervisningen. Det er vistnok utiligt, at den kirkelige Handling, hvorved de Unge stedes til Alterens Sacramente og blive kirkelig myndige, skal betragtes som en Tvangsanstalt for Skoleundervisningen. Vi vide jo, at der kan være Bagebørn, som meget godt kunne være hjemme i deres Troeslærdomme, og som man med god Samvittighed kan confirmere; men som den bestaaende Lovgivning affarer derfra, naar de ikke tillige kunne de 4 Species. Jeg skulde med den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt 2den Valgkreds (Tscherning) ønske, at dette Forslag endnu ikke var kommet, eller at det var kommet som et særligt Lovforslag; hvis det var Tilfældet, skulde jeg ikke have Noget derimod, men fundet det i sin Orden, at Børn ligesaagodt kunne confirmeres om Sommeren som om Vinteren, iagtet der vistnok i mindre talrige Sogne vil blive meget faa, som ville confirmeres om Sommeren.

Hvad angaaer de forandrede Bestemmelser i Skoleanordningen, kan jeg paa ingen Maade forstaae det abstracte Standpunkt, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amt 4de Valgkreds (Monrad) har støttet sig, at han saa abstract har fastholdt dette Tvangsprincip, som det aldrig har været fastholdt siden Forordningen af 29de Juli 1814 udkom; thi det har altid været mere eller mindre tillempet efter Livets Forhold og endnu den Dag i Dag bliver det paa de forskjellige Steder i Landet modificeret paa en forskjellig Maade. Det er kun, som den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt 2den Valgkreds sidst udtalte, en Forskjel i Aarene, naar det bestemmes, at Skoleundervisningen skal høre op med det fyldte 14de Aar, medens det efter den bestaaende Lovgivning kan blive Tilfældet, at et Barn først ved 18 Aars Alderen udfrives af Skolen og stedes til Confirmation. Naar Mulcsystemet vedbliver, er der hos Communalbestyrelserne Magt til at tvinge Forældrene eller Børgerne, som ikke ville lade deres Børn lære Noget, og Communalbestyrelserne ville ikke længere være saa stivfjendte til at bruge deres Myndighed, da de derved udsætte Børnene for, at en længere Tid til Undervisningen hengaaer end nød-

vendigt, istedetfor at de nu leve i det Haab, at Børnet dog kan lære Noget, inden det fylder sit 18de Aar. Paa den anden Side kunde jeg derimod have ønsket, at den Afgang til en tidligere end den sædvanlige Udskrivning, som nu finder Sted, ikke var bleven saa indskrænket, som her er foreslaaet; jeg vilde ønske, at den ærede Forslagsstiller havde holdt sig til en Bestemmelse, som vi have fra den indbyrdes Undervisnings Periode, i et Cancellie-Circulaire fra September 1822, der fastsætter, at, naar et Barn har faaet sine Kundskaber inde, kan det udfrives af Skolen, om det end ikke har fyldt 13 Aar, imod at søge Skolen to Gange om Maanedene. Jeg tillod mig forrige Sommer, da et lignende Lovforslag var for, at henviser til en Bestemmelse, som man har i Hertugdømmernes Skoleanordning af 24de August 1814, ifølge hvilken Skolens Foresatte kan fritage de dygtigere Børn fra Skolegang visse Uger eller Maanedes om Sommeren, og at det var ønskeligt, om Skolecommissionen kunde give en saadan Fritagelse, da det vilde være en stor Opmuntring for Forældrene til at lade deres Børn tidt lære Noget. Vi have altsaa en saadan Opmuntring fra den tidligere Tid, nemlig fra 1822, og vi have en endnu mere udstrakt Opmuntring i Anordningen for Hertugdømmerne af 24de August 1814. — Jeg skal ikke indlade mig paa de store Principer, som med saa megen Barme bleve udtalte af den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt 2den Valgkreds (Tscherning), og som den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amt 4de Valgkreds lod til at ville gaae ind paa; jeg troer at vi maae lempe os efter de bestaaende Forhold, og det er ogsaa det, Lovforslaget søger at gjøre. Jeg troer, at vi kunne trænge til flere Bestemmelser med Hensyn til de Forhold, som allerede bestaae her i Landet, og til Modificationer af den almindelige Anordning af 1814. De Undervisningstider, som der ere foreskrevne, har man tidligere maattet begynde at modificere, især i Jylland i de tyndt befolkede Egne, hvor Skoleanordningen ikke tilfulde er bleven opfyldt, skjøndt der paa mange Steder med visse Modificationer existerer en meget god Undervisning. Saaledes er Sommerundervisningen paa flere